

11 лабораториялық сабак. Интерфейстерді құру және жүзеге асыру.

Лабораториялық жұмыстың мақсаты: Студенттерде интерфейсті құрумен және жүзеге асырумен байланысты дағдыларды қалыптастыру.

Лабораториялық жұмысты орындау нәтижесінде студенттер келесі қабілеттерге ие болады:

- Интерфейсті құру;
- Интерфейсті жүзеге асыратын класти құру.

Тапсырма: 10-дәріс материалдарын қайта қарастырып, төменде ұсынылған мысалдарды талдай отырып, нұсқа бойынша берілген тапсырмаларды орындаңыз.

1-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Function абстрактілі класын құрыңыз, құрамында берілген нүктедегі $y=f(x)$ мәнін есептеу функциясын және функцияның түрі туралы ақпаратты экранға шыгару функциясын анықтаңыз.
2. Function класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында функцияларды а коэффициенті бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде функциялар жиынын сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Line ($y=ax+b$), Kub ($y=ax^2+bx+c$), Hyperbola ($y=a/x$) туынды кластарын құрыңыз.
4. n функциядан тұратын жиын құрып, олардың x нүктесіндегі мәні туралы ақпаратты а коэффициенті бойынша алдын ала сұрыптай отырып шығарыңыз.

2-нұсқа

1. . IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Edition абстрактілі класын құрыңыз, құрамында берілген басылым ізделінді болуын тексеретін және басылым туралы ақпаратты экранға шыгаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Edition класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында басылымдарды автордың тегі бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде басылымдар каталогын сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Book (аты, автордың тегі, шығарылған жылы, баспа), Article (аты, автордың тегі, журналдың аты, номері және шығарылған жылы), OnlineResource (аты, автордың тегі, сілтеме, аңдатпа) туынды кластарын құрыңыз.
4. n басылымнан тұратын каталог (жиын) құрып, каталогтағы басылымдар туралы ақпаратты авторының тегі бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және автор бойынша басылымды іздеуді орындаңыз.

3-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Transport абстрактілі класын құрыңыз, құрамында көлік құралының жүк көтергіштігін анықтайдын және көлік құралы туралы ақпаратты экранға шыгаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Transport класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында көліктерді жүк көтергіштігі бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде көліктердің тізімін сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Car (марка, номері, жылдамдығы, жүк көтергіштігі), Motorbike (марка, номері, жылдамдығы, жүк көтергіштігі, арбасының болуы, егер арба жоқ болса, жүк көтергіштігі 0-ге тең), Truck (марка, номері, жылдамдығы, жүк көтергіштігі, тіркемесінің болуы, егер тіркеме бар болса, жүк көтергіштігі екі есе артады) туынды кластарын құрыңыз.
4. n көліктің тізімін құрып, тізімдегі көліктер туралы ақпаратты жүк көтергіштігі бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және жүк көтергіштігі бойынша қойылған талаптарға сай келетін көлікті іздеуді үйимдастырыңыз.

4-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Persona абстрактілі класын құрыңыз, құрамында адамның жасын (ағымдағы күнге сәйкес) анықтайтын және адам туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Persona класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында адамдарды туған күні (дата) бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде адамдардың тізімін сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Enrollee (тегі, туған күні – дата рождения, факультет), Student (тегі, туған күні, факультет, курс), Teacher (тегі, туған күні, факультет, қызметі, жұмыс өтілі) туынды кластарын құрыңыз.
4. н адамнан тұратын жиын құрып, жиындағы адамдар туралы ақпаратты туған күні бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және жиыннан жасы берілген диапазонға сәйкес келетін адамдарды іздеуді үйімдастырыңыз.

5-нұсқа

Арифметикалық амалдардың орындалуын қарастыратын IMathObject интерфейсін құрыңыз. IMathObject және стандартты IComparable интерфейстерін жүзеге асыратын «Рационал сан» класын құрыңыз. н рационал саннан тұратын жиынды құрып, сандарды сұрыпташ экранға шығаруды және рационал сандар арасында арифметикалық амалдарды орындауды үйімдастырыңыз.

6-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Goods абстрактілі класын құрыңыз, құрамында тауардың ағымдағы күнге жарамдылық мерзіміне сәйкес болуын анықтайтын және тауар туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Goods класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында тауарларды бағасы бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде тауарлардың тізімін сұрыптауга арналған әдісті құрыңыз.
3. Product (аты, бағасы, өндірілген күні, жарамдылық мерзімі), Party (аты, бағасы, даналар саны, өндірілген күні, жарамдылық мерзімі), Kit (аты, бағасы, тауарлар тізімі) туынды кластарын құрыңыз.
4. н тауардан тұратын жиын құрып, жиындағы тауарлар туралы ақпаратты бағасы бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және жиыннан жарамдылық мерзімі аяқталған тауарларды іздеуді үйімдастырыңыз.

7-нұсқа

Арифметикалық амалдардың орындалуын қарастыратын IMathObject интерфейсін құрыңыз. IMathObject және стандартты IComparable интерфейстерін жүзеге асыратын «Комплекс сан» класын құрыңыз. н комплекс саннан тұратын жиынды құрып, сандарды сұрыпташ экранға шығаруды және комплекс сандар арасында арифметикалық амалдарды орындауды үйімдастырыңыз.

8-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Goods абстрактілі класын құрыңыз, құрамында тауардың ізделінді типке сәйкес келуін анықтайтын және тауар туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Goods класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында тауарларды ойын балаларының жасына қарай салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде тауарлардың тізімін сұрыптауга арналған әдісті құрыңыз.
3. Toy (аты, бағасы, өндіруші, материал, ойнайтын балалардың жасы), Book (аты, авторы, бағасы, басылым, ойнайтын балалардың жасы), SportsEquipment (аты, бағасы, өндіруші, ойнайтын балалардың жасы) туынды кластарын құрыңыз.

4. н тауардан тұратын жиындың құрып, жиындағы тауарлар туралы ақпаратты ойнайтын балалардың жасы бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және белгілі бір тип тауарларын іздеуді үйімдастырыңыз.

9-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын TelephoneDirectory абстрактілі класын құрыңыз, құрамында телефон жазбасының іздеу критериіне сәйкес келуін анықтайдын және телефон анықтамалығындағы жазбалар туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. TelephoneDirectory класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында жазбаларды телефон номері бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде анықтамалықты сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Persona (тегі, мекен-жайы, телефон номері), Organization (аты, мекен-жайы, телефон, факс, байланысушы тұлға), Friend (тегі, мекен-жайы, телефон номері, туған күні) туынды кластарын құрыңыз.
4. н жазбадан тұратын жиындың құрып, анықтамалық жиымын телефон номері бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және анықтамалықтан тегі бойынша іздеуді үйімдастырыңыз.

10-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Client абстрактілі класын құрыңыз, құрамында клиенттің іздеу критериіне сәйкес келуін анықтайдын және банк клиенттері туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Client класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында банк клиенттері деректерді олардың есепшотының ашылу күні бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде клиенттердің тізімін сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. Depositor (тегі, салымды ашу күні, салым мөлшері, салым бойынша пайыз), Credited (тегі, кредитті беру күні, кредит мөлшері, кредит бойынша пайыз, қалдық қарызы), Organization (аты, есепшотты ашу күні, есепшот номері, есепшоттағы акша мөлшері) туынды кластарын құрыңыз.
4. н клиенттен тұратын жиындың құрып, жиындағы клиенттер туралы ақпаратты есепшоттарының ашылған күні бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және банкпен қызметтесуді берілген күннен бастаған клиенттерді іздеуді үйімдастырыңыз.

11-нұсқа

1. IComparable интерфейсін жүзеге асыратын Software абстрактілі класын құрыңыз, құрамында программалық жабдықтаманың ағымдағы күнге пайдалану мүмкіндігіне сәйкес келуін анықтайдын және программалық жабдықтама туралы ақпаратты экранға шығаратын функцияларды анықтаңыз.
2. Software класында CompareTo әдісін жүзеге асырыңыз, оның тұлғасында программалық жабдықтаманы атауы бойынша салыстыру жүзеге асырылу керек; осы әдістің негізінде программалық жабдықтама тізімін сұрыптауға арналған әдісті құрыңыз.
3. FreeSoftware (аты, өндіруші), SharewareSoftware (аты, өндіруші, орнату күні, тегін пайдалану мерзімі), ProprietarySoftware (аты, өндіруші, бағасы, орнату күні, пайдалану мерзімі) туынды кластарын құрыңыз.
4. н программалық жабдықтамадан тұратын жиындың құрып, жиындағы ПЖ туралы ақпаратты атауы бойынша сұрыптай отырып шығарыңыз және ағымдағы күнге пайдалануға рұқсат етілген программалық жабдықтаманы іздеуді үйімдастырыңыз.

12-нұсқа

IComparable стандартты интерфейсін жүзеге асыратын Жұқ_тасымалдауға_тапсырыс класын (номері, күні, жеткізу мекен-жайы, жұқ салмағы, тасымалдау күні) және IE enumerable интерфейсін жүзеге асыратын, Тапсырыстар класын өріс ретінде

пайдаланатын Көлік_компаниясы класын (аты, телефоны, тапсырыстар) құрыңыз. Көлік компаниясының тапсырыстарын құрып, сұрыпталған түрде экранға шығарыңыз.

13-нұсқа

IComparable стандартты интерфейсін жүзеге асыратын Оқу_пәні класын (пәннің аты, оқытушының аты, бақылау формасы, семестр, сағат саны) және IEnumerable интерфейсін жүзеге асыратын, Пәндер класын өріс ретінде пайдаланатын Оқу_жоспары класын (мамандық, пәндер) құрыңыз. Оқу жоспарындағы пәндерді анықтап, сұрыпталған түрде экранға шығарыңыз.

14-нұсқа

IComparable стандартты интерфейсін жүзеге асыратын Кітап класын (кітап аты, авторы, бағасы, бет саны, шығарылған жылы) және IEnumerable интерфейсін жүзеге асыратын, Кітап класын өріс ретінде пайдаланатын Кітап_дүкені класын (дүкен аты, мекен-жайы, кітаптар) құрыңыз. Кітап дүкеніндегі кітаптар тізімін құрып, сұрыпталған түрде экранға шығарыңыз.